

KUŞLAR MECLİSİ

Yavuz Pekman

Prolog

(Karanlığın içinden bir ses duyulur)

Anlatıcı

O'nun adıyla ... (Anlatıcı'nın üzerine fersiz bir ışık düşer)

Su üstüne kurulu arşın temelleri, yel üstünde fanilerin ömürleri ... Direksiz dayaksız duran bir çadır gökyüzü, çadırın döşemesi o ufuksuz yeryüzü ... Gökyüzünde sürüp giden bir hareket, yeryüzünde dönüp duran bir sükun ... Gündüz güneş nurdan alnını toprağa koymakta, gece ay ışıklı yüzüyle secdeye durmakta ... Gündüz ezelden ebede doğru akan bulutlar, gece altın zarlara gibi parlayan yıldızlar ... Deniz susamış, tuzlu dudakları kupkuru, dağ, eteğinden tepesine mağrur, ulu mu ulu ...

(Karanlığın içinden bir başka ses duyulur)

2. Anlatıcı

O'nun rızasıyla ... (2. Anlatıcı'nın üzerine fersiz bir ışık düşer)

Güneş ne üstünde? Ancak bir hiç üstünde ... Dünya ne üstünde? Ancak bir hiç üstünde ... Hava ne üstünde? Ancak bir hiç üstünde ... O halde her şey bir hiç üstünde, her şey bir hiçten ibaret ... Bu kıvrılmalar, bu didinmeler, bu yakınmalar bir hiç ... Bu savaşmalar, bu didişmeler, bu duruşmalar bir hiç ... Bütün varlık bir hiç ...

Anlatıcı

Deniz coştı, köpürdü, kükredi, fakat sindi kaldı sonunda, eteği gene yaş, dudağı gene kuru ... Dağ kıl aldırmadı burnundan, geçit vermedi, fakat durdu kaldı sonunda beline kadar balçık, eteği çamur ... Ateş yaktı, yıktı, kavurdu, fakat söndü kaldı sonunda havada duman olup uçtu, toprakta bir avuç kül ... Yel esti, savurdu, uçurdu fakat sustu kaldı sonunda duyulmaz oldu sesi ... Ey perişan gönül peki ya sen, ya sen ne istersin? ...

2. Anlatıcı

Ey gönül, istiyorsan eğer yoluna düş, önüne ardına bak, akli başında yürü!

Anlatıcı

Gör, işit, dokun!

2. Anlatıcı

Duy, bak, hisset!

Anlatıcı

Düşün!

2. Anlatıcı

Düşün!

(Karanlığın içinden başka bir ses duyulur)

3. Anlatıcı

O'nun gücüyle ... (Üzerine fersiz bir ışık düşer)

Düşün! Can tene girdi, ten canla dirildi ... Ten akılla irkildi, her şeyi gördü, bildi ... Can akılı gördü ansızın, artık bir duyuşa, bir sezışe sahipti ... Ten bilgiyi tanıdı, can bilgiyi tanıdı, akıl bilgiyi tanıdı ... Gönül her şeyi tanıdı, bildi, anladı ... Varlığı anladı, birliğı anladı, yokluğu anladı gökyüzünü anladı, sonsuzluğu, yeryüzünü, yıldızları anladı, denizi, dağı, koyunları, gülleri anladı, kuşları anladı kuşları, hiçliğı anladı ...

Anlatıcı

Her şey bir zattan ibaret, fakat sıfatlarla sıfatlanmış ... Her şey bir harften ibaret, fakat sözler çeşitli ... Ara!

2. Anlatıcı

Can cisimde gizli, sense canda gizlisin ... Ey gönül, Ara!

3. Anlatıcı

Her şeyden önce sen vardın, her şeyden sonra sen ... Kendini her şeyde kendine gösterdin ...

Ön son, ne varsa sensin, senden ibaret ... Ey gönül, Ara!

Anlatıcı

Ara!

2. Anlatıcı

Yollara düş!

3. Anlatıcı

Ara!

(Üç anlatıcı da bundan sonraki sözlerini seyirciye hitap ederek söylerler)

Anlatıcı

Sen doğru yolu gösteren, hakikatta her vadinin haber çavuşu hüthüt, merhaba!

2. Anlatıcı

Gerçeği ara!

3. Anlatıcı

Sen ey sert huylu, keskin bakışlı, asker duruşlu şahin, merhaba!

Anlatıcı

Bilgiyi ara!

2. Anlatıcı

Sen güzelliğinle beni benden alan, bilgi dağından salına salına gelen keklik, merhaba

3. Anlatıcı

Sonsuz aşkı ara!

Anlatıcı

Sen güllerle bezenmiş aşk bahçesinin bülbülü, merhaba!

2. Anlatıcı

Sen boynunda cehennem ateşinden bir gerdanlık, üstünde cennetin elbisesiyle dudu, merhaba!

3. Anlatıcı

Birlik mağarasını ara!

Anlatıcı

Sen cennet bahçesinin tavusu, sen ki güzelliğin dillere destan, sen ki o cennetten kovulan, merhaba!

2. Anlatıcı

Cennetini ara!

3. Anlatıcı

Merhaba göklerin habercisi güvercin, ötüşünle inciler yağdıran üveyik merhaba ... Merhaba serçe, karalara bürünmüş karga merhaba ...

Anlatıcı

Ördek, kumru, martı, balıkçıl, merhaba!

3. Anlatıcı

Turna, kartal, baykuş, kırlangıç, merhaba!

2. Anlatıcı

Merhaba alemin bütün kuşları merhaba!

Üçü Birden

Merhaba!

(Bütün kuşlar yavaş yavaş toplanırlar. Belli belirsiz tekrarlanan konuşmaların içinden “arayalım”, “bulmalıyız”, “evet bulmamız gerek”, “padişah gerek” gibi sözler seçilir.)

1. Kuşlar Meclisi Kuruluyor

Anlatıcı

Günlerden o gündü. Dünyada gizli saklı ne kadar kuş varsa toplandı bir araya, büyük bir meclis kuruldu. Kuşların Meclisi’ydi bu. Dertleri bir, sorunları ortak, amaç bir hal çaresi aramak. Kuşların padişahı yoktu, niyetleri bir padişah bulmak.

(Kuşların kakafonisi arasından bazı çıkışlar duyulur)

Güvercin

Artık hiç bir ülke padişahsız değil.

Balıkçıl

Bizler nasıl olur da padişahsız kalırız?

Dudu

Bizim padişahımız kim, bilelim?

Serçe

Yardım edelim birbirimize, bir padişah bulalım kendimize.

Şahin

Ülke padişahsız kalmaz, kaldı mı askerın düzeni olmaz.

Keklik

Kim koruyacak canı, malı, ırzı, bulamazsak padişahımızı.

Anlatıcı

Kuşların içinde en hüznüsü, en perişan gönüllüsü, Hüthüt'dü. Boğazında bir lokma, sırtında albenisiz bir hırka ... Ferasetliydi, iyiyi de anlardı, kötüyü de ... Erdemliydi, güzeli de bilirdi, çirkini de ... Bilgiliydi, doğruyu da tanırdı, eğriyi de ... Hüthüt durdu durdu, duramaz oldu ... Hüthüt sustu sustu, susamaz oldu ... Hüthüt söyledi ...

Hüthüt

Ey dünyanın tek mil kuşları! Dinleyin beni! Ben Hüthüt, ulu kapının çavuşu, bilinmez in ulaş ı ... Ben gagasında haber taşıyan ... Boş vermiş im ben can kaygısına, mal tasasına. Uzak durmuş um orduya, kavgaya, savaşa. Dertli ömrüm denizlerde, karalarda geçti benim. Bir baştan öte başa uçtum dünyayı. Nice yollar tuttum, nice yerler gezdim, nice mesafeler aştım. Dağlara çıktım, bellerde durdum, ovalara indim ... Bilinmez alemleri bildim ... Nice dersler öğrendim, nice sırlar keşfettim.

Şahin

Ee, söyle ne söyleyeceksen, çıkar gaganın altındaki baklayı.

Hüthüt

Yoldaşım şahidimdir ki, bir padişahımız var bizim. O bize çok yakındır ama biz ondan uzak düştük. Koyulmalıyız yola, ulaşmalıyız ona. Yoksa kaybolup gideriz.

Kuşlar

Padişahımız mı var? ... Nerede peki? ... Haydi gidelim konuşalım onunla?

Hüthüt

Durun kuşlar, durulup da dinleyin! O, yücelik harem inde dinlenir, her ağız adını anamaz onun. Gören göz göremez onu, işiten kulak duyamaz. Her akıl düşünemez onu, anlayamaz.

Alıştığımız padişahlardan değil o, bizim has padişahımız. Kafdağı derler bir dağ var, onun ardında yaşar. İsmi Simurg'dur, kuşların asıl padişahı odur.

Serçe

Haydi hemen gidelim! Padişahımı görmek için sabırsızlanıyorum. Düştüğüm bu kör kuyuda bana uzanan bir el o, biliyorum. Ne olur gidelim!

Hüthüt

Dur serçe dur! Yüreğinin pırpırına kapılma ... Simurg'a giden yolu öyle kısa sanma, heyecanının sesine aldanma ... Bu yolda erlik gerek, hem de pırpırsız aslan gibi bir yürek ... Bu yolda nice er geçmiştir candan, nice baş yere yuvarlanmış topa dönmüştür ... Simurg'un yolu bilinmez bir yoldur, Simurg'un yolu tanınmaz bir yoldur, Simurg'un yolu aşılmaz bir yoldur. Nasıl giderim bir başıma. Kuşlar yoldaş olun bana, ben de kuşlara. Ulaşalım o has padişaha. Yoksa yaşanmaz bu utançla.

Balıkçıl

Madem ki bilinmez bu Simurg, görülmez, tanınmaz madem ki. Nereden biliyoruz var olduğunu?

Hüthüt

Simurg, Çin ülkesinde görüldü bir gece yarısı. Kanadından bir tüy düştü, şehirden şehire, ülkeden ülkeye yayıldı ünü. Bu tüy varlığının iziydi, bu iz şanının kanıtıydı. Bir resmi yapıldı bu tüyün, herkes yüreğinde taşıdı bu resmin mührünü. İşte, bakın!

Güvercin

Ne anlamı var bu resmin?

Hüthüt

Bu resmin anlamı tektir. "Bilgiyi arayın, Çin'de bile olsa".

2. Mazeretler

Anlatıcı

Bu sözler bütün kuşların kalbini çaldı .. Hepsi coştı, taştı, kaynadı ... Hüthüt'ün dilindeki korla içleri yandı ... Kuşların yüreği kuş olup sabırsızlandı ... Fakat yol çok uzundu, menzil pek uzaktı ... Bu düşünceyle kuşlar daha oracıkta yoruldu, hastalandı ... Kimi yerini yurdunu düşündü, kimi ambarındaki ununu .. Kimi malını mülkünü düşündü, kimi kaftanını kürkünü ...

Kimi eşini dostunu düşündü, kimi rütbesini, postunu ... Yol çok uzun, menzil pek ırak, kolay mı huyundan uzak durmak ...

Kaz

Sen Simurg'un habercisi, sözün güzel, bilirim ki özün de ... Şimdi de beni dinle!

Anlatıcı

Dünyanın bütün sularıyla yıkanmış gibiydi ... Bembeyaz elbisesiyle tertemiz biriydi ... Sanki saflığın timsaliydi ... Kaz söyledi ...

Kaz

Su olmadan ölürüm ben .. O benim yoldaşım, yurттаşım, solukdaşım ... Aziğım da sudur, varlığım da ... Su benim seccadem. Kim suyun üstünde durabilir benim gibi, var mı böyle keramet sahibi. Beş vakit yıkar beni, paklar beynimi, ruhumu, tenimi. Şu alemde var mı benden temiz yüzlü, benden temiz özlü biri ... Gönlümde dert, tasa, kötülük kalmadı, duruların durusu fani gönlümü yıkadı, akladı ... Nasıl ayrılıyorum ondan, nasıl bırakırım eşimi. Nasıl ulaşıyorum Simurg'a bırakırsam suyun elini. Olmaz, hayır olmaz. Ben sizinle gelemem.

Hüthüt

Ne güzel de dalmışsın sen suyun üstünde uykuya. Bir damlacık su almış götürmüş yüzünün suyunu. Su yüzü yıkanmamışlara gerek, gözleri çapaktan kör olanlara. Sen de yüzü kirli, gönlü pislerdensen eğer, haydi yürü git, suyunu ara.

Keklik

Ben de gelmeyeceğim sizinle!

Anlatıcı

Narin başını kaldırıp yerinden kalktı, salına salına yürüyüp kuşlara baktı. Gagası kıpkırmızı, giysisi siyah, gözleri tünediği taş gibi çakmak çakmaktı... Keklik söyledi ...

Keklik

Ben değerli taşlara sevdalıyım. Taşların vatanı dağlara bağlıyım. Taş üstünde uyurum ben, taşla doyar karnım. Mücevher aşkı öyle bir ateş saldı ki yüreğime, yaktı, kavurdu içimi. Bu ateşin hararetiyle eridi yuttuğum taşlar, aktı, kan oldu. Öyle çeldi ki gönlümü taşlar, artık benim tek yurdum bu dağlar. Taşlar benim kanım, taşlar benim canım, taşlar benim yaşamım.

Ben taşlara vurgunum, çünkü taşlar ölümsüz. Sen Simurg'un zorlu yolunu tutan, gelemem ben bu yola, katlanamam. Ne işe yarar mücevheri olmayan bir adam?

Hüthüt

Mücevherin aslı nedir? Renklerle boyanmış, ışıltılarla bezenmiş bir taş ... Mücevherin rengi kalmadı mı, söndü mü ışıltısı, ancak kupkuru bir taştan ibaret. Sen mücevher gibi renklere boyanmış narin kuş, sevdan yalnızca bir taş senin, yüreğin de sevdan gibi taş. Sen git dağlara vur kendini, renge kapılan adamın ne aklı kalır, ne temkini.

Anlatıcı

Her birinin içinde bir kuş gizliydi, her kuş bir başka hırsın esiriydi. Mahkumsan eğer bir sultana, bir krala, bir şaha, nasıl kanat çırparsın özgürce o gerçek padişaha ... Keskin gagasını göğe doğru kaldırıp, bütün heybetiyle geldi durdu önlerinde... Bir emir erine konuşur gibi Şahin söyledi ...

Şahin

Ben sultanın eline amadeyim. O el havaya kalkıp da, verince emri, pençelerimi usulca geçirmektir ona görevim. Yıllarca çalıştım, uğraştım, didindim, onun huzurunda nasıl davranacağımı öğrendim. Bir gün çağırırsa beni yanına diye, güçlendim, hırslandım, bilendim, günler süren talimlerde denendim. Sultanın elinden savrulan bir zerre toz bile şereftir benim için. Bu rütbe yeter bana, ben burada sultanımı beklerim. Kaf dağında bir padişahı rüyamda bile görmeye yoktur niyetim. Simurg'a giden yol aşılmaz, bilinmez diyorsun. Bilinmez bir sultanı ne edeyim, neden bu çileyi çekeyim?

Hüthüt

Sen padişahı ne sanıyorsun? Sen gerçek padişahı tanımıyorsun? Dinle o zaman.

Anlatıcı

Padişahın birinin dünyalar güzeli bir kölesi vardı. Kölelerin içinde en itaatkar olandı, padişahını herkesten çok sayardı. Padişah da onu yedirir, giydirir, kuşatır, ona gözü gibi bakardı.

(Köle girer. Yüzü sararıp solmuştur. Başına bir elma koyulur)

Padişah her gün kölenin başına bir elma koyar, elmayı okuna hedef yapardı. Ok hedefe varınca herkes padişahı alkışlardı.

(Padişah girer. Okunu köleye doğrultur. Ok hedefi bulunca herkes alkışlar. Okunu ikinci defa çeker. Ok köleye saplanır)

Bir gün bahtsız bir kaza oldu, ok geldi kölenin göğsünü buldu.

Padişah

Beceriksiz, budala! Zaten beş para etmezdin. Kölelerin içinde en başına buyruk, en itaatsiziydin sen. Ben bu diyarın en iyi nişancısıyım. Bunu böyle bilin. Kabahat onun, düz durmayı bile bilmez. Kaldırın şunu gözüm görmesin.

Şahin

Bana neden masal anlatıyorsun?

Hüthüt

Dünya padişahı ateşe benzer. İçini ısıtır belki bir süre, ama ya yakar, kül ederse seni. Onun vefası yalnız kendi hayrına, sana gelince hep cefa düşer payına. Neden? Kim yaklaşırsa onun yanına dünyası kararır, perişan hale gelir. Rütbe, makam, şeref şöyle dursun, canı bile tehlikededir. (Anlatıcıya) Haydi anlat!

(Anlatıcı öyküyü anlatırken padişah-köle oynarlar)

Anlatıcı

Bir padişah kölesine bir kaftan bağışladı. Köle kaftanı alınca gururlandı. Elinde kaftan düştü yola. Hava sıcak mı sıcaktı, yol toz, toprak. Kuru yel estikçe, toz toprak havalandı, kölenin terli yüzüne bulandı. Köle yüzünü silecek bir parça bez arandı. En sonunda çaresiz, tuttu kaftanı kullandı. İşte böyle ... (Köle kaftanla yüzünü siler) Bunu duyan padişah esti, köpürdü, dellendi, kararını hemen oracıkta verdi.

Padişah

Sallandırın şunu darağacında!

Hüma

Dur bir dakika çavuş kuşu!

Anlatıcı

Gölgeler salan, padişahlara gölgesiyle padişahlık bağışlayan kuş ... Bütün haşmetiyle öne doğru yürüdü ... Meclisi bir başka güç, bir başka hakimiyet bürüdü ... Hüma olanca gösterişle söyledi ...

Hüma

Ben gölgesinde padişahlar yetiştiren, ben padişahlara hikmet veren, güç veren. Ben başka kuşlara benzemem. Kanadımın gölgesi iktidarların en yücesi, en azametlisi. Dünyada padişahlık o gölgenin sadece bir zerresi. Simurg benim padişahım olacakmış ha? Padişahlık benim işim, yok öyle yağma!

Hüthüt

Sen iktidara kapılmış, gurura bağlanmış kuş ... Haydi uç, çek gölgeni .. Daha fazla güldürme alemini, rezil etme kendini.

Bir Kuş

İyi ama ben padişahı severim, ona itaat benim görevim. Bunca zamandır onu özlerim.

Hüthüt

Sen ki gerçek görevini bilmeyen, dinle şimdi!

(Adam girer)

Anlatıcı

Adamın biri padişaha tutulmuş. Padişah sevgisiyle kendinden geçmiş, yok olmuş. Adam önüne gelene aşkını anlatır dururmuş.

(Adam bağıra bağıra aşkını ilan eder)

Adam

Padişahımı seviyorum. Ben sadece padişahımı seviyorum dostlar. Sadece padişahımı.

Anlatıcı

Bunu duyan padişah getirtmiş adamı huzuruna.

(Padişah girer. Adam karşısındadır)

Padişah

Demek sensin beni bu kadar seven, aşkımdan deliye dönen?

Adam

Evet padişahım.

Padişah

Madem ki bana aşkısun, bu kadar seviyorsun beni. Seç bakalım o zaman. Kelleni vermeyi mi istersin uğrumda, bu diyardan çekip gitmeyi mi? Ya bu şehri, bu ülkeyi terk eder başını alıp gidersin, ya da aşkım için başından vazgeçersin.

(Telaşlanan adam bir süre duraklar, zorlukla yanıtlar)

Adam

Gideyim daha iyi.

Padişah

Demek öyle! Vurun şunun boynunu!

Bir Kuş

Ama onun suçu yoktu ki, neden öldürdü kendini bu kadar seveni?

Padişah

Kim bana aşık olur da kelle kaygısına düşerse yalandır onun aşkı. Gerçek aşık dava uğruna baş verendir. Bu böyle biline.

Bülbül

Aşkın sırlarını bilirim ben.

Anlatıcı

Yüreği aşkla doluydu, kendinden geçmişti, sarhoştı. Ne vardı ne de yoktu. Kuşlara ninnisiyle öğüt vermeye koyuldu. Şakıdı, şakıdıkça şenlendi, şenlendikçe şakradı. Şarkısının her nağmesinde bir dünya sırrı saklıydı... Deli Bülbül söyledi...

Bülbül

Geceler boyu aşk şarkıları söyler dururum. Hiç durmadan yeni sırlar bulurum. Şarkımı dinleyen benim, aklını yitirir, sarhoş olur. (Sakladığı bir gülü gösterir) Baharın ilk günleri

gelip de gülümün mis kokusuyla süslenince dünya, coşkun yüreğimin nağmelerini okurum ona. Gönlüm ancak onunla hoş olur, silinir dertlerim. Soluğum kesilir, susarım saklayınca kendini sevgilim. Dünya bilmez sırrımı. Bülbül'ün sırrını elbette yalnız gül bilir. Öyle dalmışım ki gülün aşkına, kaybolmuşum, yitmişim. Varlığım umurumda değil. Tek bir isteğim var o da güldür gönlüm için. Gücüm yetmez, takatim yok Simurg'a varmaya. Yalnızca gülün sevdası yeter bana. Bir dakika bile olsa, nasıl uzak kalırım ben sevdalıma.

Hüthüt

Yazık surete kapılıp kalmış olana, aşkı titrek bir gölgede bulana. Yeter artık, yalancı güzelin aşkıyla nazlanıp durma.

Bülbül

Ne demek istiyorsun?

Hüthüt

Dinle, o zaman anlarsın.

(Prenses girer)

Anlatıcı

Padişahın birinin ay parçası gibi güzel bir kızı vardı. Onu gören herkesi aşk ateşi sarardı. Uykulu, tatlı bir sarhoşlukla bakan gözleri, bakını tutkuyla kıvrandırırıldı. En saf yakutları dünyanın, sönük kalırdı o gözlerin ışıltısının yanında. Hiçbir el gezmemiş bakir, kuzguni saçlarında. Şeker dudaklarının lezzetini bilse, eriyip giderdi utançtan. Neyse biz öykümüzü anlatalım en baştan.

(Derviş girer. Prensesi görür, adeta dona kalır)

Anlatıcı

Kaderin cilvesi bu ya, yoksulun biri geçerken sarayın önünden, bu ay yüzlüyü görerek geçti kendinden. Elinde bir dilim ekmek vardı, fırıncının biri acıyıp da vermişti. Prensesi görür görmez bu garip, ekmeği tozlu yola düşürüvermişti. Sözümüz biraz uzunca oldu, kısası fakir prensese o anda vuruldu.

(Prenses bir an yoksula bakar ve ona gülümseyerek kaybolur)

Anlatıcı

Prenses yoksul adama bakarak gülümsedi. Yaktı garibin yüreğini, yürüdü gitti.

(Kız çıkar)

Kızın güldüğünü görünce zavallı adam, toprağa yığıldı kaldı. Ne gecesi vardı, ne gündüzü. Bir daha uyuyamadı.

Yoksul

Artık bu gecenin gündüzü olmayacak. Gökyüzünün ışığı söndü mü yoksa? Tepeden tırnağa kana bulanmışım. Tanrım bu karanlık gecede bana kılavuz olacak yıldız nerede? Nasıl da uzun, nasıl da kara bu gece? Tıpkı onun kuzguni saçları gibi. Bu karanlığın içinde aşkımın ateşiyle alev alev oldum ben. Acımı anlatacak mecalim nerede? Hani nerede sabrım, aklım nerede? Derdime derman olacak servetim nerede? Şu tozu dumanı savuracak elim nerede? Beni sevdalıma kavuşturacak ayaklarım da yok. Çehresini görecektim bir çift gözüm bile yok. Gün boyu dökecektim içimi, haykıracaktım derdimi, gün ışığı nerede? Nedir bu aşk, nedir bu ıstırap, nedir bu?

(Prenses girer, seslenir)

Prenses

Şşşt! (Yoksul hemen kalkamaz) Hey sen! Uyuyan adam! Kaldır başını!

Yoksul

Prenses!...

Prenses

Sözümü dinle de çek git buradan.

Yoksul

Yapamam! N'olur kovma beni.

Prenses

Adamlarım seni burada görmekten bıktı. Başını mum gibi kesecekler haberin ola!

Yoksul

Seni görüp kendimden geçtiğim gün canımdan el yuğdum. İstersen senin yoluna kurban olurum. Sensiz ne dostum var, ne anam babam, ne iştahım, ne sabrım. Canım da dünyam da feda olsun sana. Yalvarırım aç kapını bana!

Prences

Soluğun buz gibi olmuş senin. Ecel kapına dayanmış. Vazgeç artık bu gönül oyunlarından. İyisi mi kefenini diktir sen. Kim aşık olur sana bu haldeyken. Git buradan!

Yoksul

Her gün bu sokak perdesinde yaşamımı oynuyorum ben. Sen güneşsin ben de gölge. Sensiz nasıl yaşarım ben.

Prences

Seninle aramda ne olabilir ki? Hiç bir şey? Söyledim sana! Haydi çek git buradan!

Yoksul

Hiçbir şey öyle mi?

Prences

Evet! Kelleni kurtarmak istiyorsan kaybol!

Yoksul

Hiç değilse tek bir soruma yanıt ver.

Prences

Neymiş?

Yoksul

Beni ilk gördüğünde, bana gülümsedin değil mi?

Prences

Evet

Yoksul

Niçin gülümsedin bana?

Prences

Kendini rezil edeceğini ilk bakışta anladım da ondan. Yoksa sana yüz verdiğimi mi sandın? Merhametti o gülücüğün sebebi. Elveda aptal adam!

Hüthüt

Her baharda gülen, sonra da bir gölge gibi kaybolan suret. Sen aşkıyla kendini unutmuş kuş, gülün seninle eğlenmesini seyret. Yeter Bülbül yeter. Ölümsüz bir aşk bul kendine.

Güvercin

Aklım açıldı, zihnim canlandı.

Balıkçıl

Yüreğim ferahladı, bitim kanlandı.

Şahin

Ne yalan söyleyeyim, ben de merak ediyorum şu Simurg'u.

Anlatıcı

Hüthüt şevklendi, dillendikçe dillendi... Söyledikçe söyledi...

Hüthüt

Kuşlar dinleyin beni! Simurg'un çehresi bir peçenin ardında gizlidir. Kaldırıp da peçeyi gösterdi mi güneş gibi yüzünü, yüz binlerce gölge yeryüzünde belirir. Bu gölgeler kuşlardır! Bu gölgeler sizsiniz. Siz sadece Simurg'un gölgelerisiniz. Kimin gölgesi olduğunu bildin mi, ister öl, ister yaşa, ne fark eder? Gizlenmek isteseydi Simurg, vurur muydu yeryüzüne gölgesi, gösterir miydi hiç sureti? Hiç kimse onun güneşten yüzüne bakamaz. Onu görmek için yarattığı aynaya bak.

Güvercin

Nedir o ayna?

Hüthüt

O ayna sizin kalbinizdir.

Balıkçıl

Bir de beni dinle kuşların dervişi. Gönlüm kırık, içim ezik.

Anlatıcı

Su kıyısında yalnız başına duran ... Üzüntüler toplayan, sıkıntılar kuran ... Kuşların en dertlisi Balıkçıl söyledi ...

Balıkçıl

Bir ömür onarmaya uğraşırım yaramı. Kimse duymamıştır sesimi sadamı. Kimseyi incitmem ben, ama göremezsün benim kadar incinmiş adamı. İsterim Simurg'a uçmak, öğretirsen yaramı sarmayı.

Hüthüt

Üstünden yas elbisesini çıkar at. Sen ey kırılğan kuş, gerçek güzelliğin lezzetini tat.

Serçe

Ya ben, nasıl ulaşır Simurg'a bu küçücük beden?

Anlatıcı

Çırpınırcasına uçarak öne atıldı ... Gönlü zayıf, gönlü arık, gönlü üzgün, yola gidemeyecek kadar tıfıldı ... Korkulu, tedirgin gözlerle Serçe söyledi ...

Serçe

Ah, ben ne kadar acizim! Ne gönlüm var, ne sözüm, ne kuvvetim. Ne kolum var, ne kanadım. Bir saç teli kadar zayıfım. Bir karıncanın gücü bile yok bende. Elbette tutmak isterim Simurg'u şu küçücük elimle. Ama nasıl ulaşırım ona şu zavallı halimle. Bu yol çetin, acımasız bilirim, dayanamam telef olur giderim.

Hüthüt

Sen kendini böyle aciz gösteren, sözlerin ne de saçma. Gönlünün gücünü bil, yola ayak bas, ağzını açma. Cılızmiş, zayıfmış güya, bunlar baştan aşağı riya. Şu adamı tanıdın mı?

Serçe

Hayır

Hüthüt

O zaman dinle, içindeki kuvveti anla.

(Ermiş girer)

Anlatıcı

O bir ermişti. Herkesten daha kusursuz, daha mükemmeldi. Hem bilgindi, hem de bilge. İnsanlığa tam bir örnekti, önde giden bayraktı. İdama mahkum ettiler onu, darağacı olacaktı sonu. İpe giderken tek bir söz döküldü dudaklarından: "En-el-Hak". Bu sözlerin cezası ağır

oldu, onunsa yüzünde korkudan eser yoktu. Ellerini ayaklarını kestiler, bedeninden oluk oluk kanlar aktı. Benzi sapsarı kesildi, gözleri ufka daldı, acı bir gülümsemeye etrafına baktı. O an kesilmiş ellerini yüzüne sürmeye başladı. Dedi ki:

Ermış

Adamoğlunun rengi kanından gelir. Ben de yüzüme kanımı sürüyorum ki kimse beni solgun görmesin. Beni solgun görenler korktuğumu sanırlar. Oysa ben kanlı, canlı, kıpkırmızı görünmek isterim onlara. Celladım bana baktığında cesur bir adam görecektir. Dünya mim harfinin halkası gibi görünüyor gözüme. Bu alem hiçliğin leşiyse eğer, neden korkacaktım.

Hüthüt

Eee? Neden susuyorsunuz? Ölümden bu kadar mı korkuyorsunuz?

(Kuşlar verecek yanıt bulamazlar. Başları önde düşünürler)

Hüthüt

Kiminiz suyundan dağından ayrılmak istemez. Kiminiz kendini karıncaya benzetir. Kiminiz rütbesini düşünür, kiminiz malını. Kiminiz padişahlığa namzettir. Herkes binbir kurnazlıkla dünya leşinden payını almaya bakıyor. Herkesin fikri ortak: rahatımı, huzurumu bozmanın ne alemi var? Ya yürek, yürek ne işe yarar?

3. Son Mazeretler

(Yavaş yavaş ikna olmaya başlayan kuşlar yola koyulacakları düşüncesiyle heyecanlanmaya, aralarında konuşmaya başlamışlardır)

Puhu

Yine de ben gelemem sizinle.

Anlatıcı

İşte kuşların en ürkücü ... Karanlığın bilinmezliğindedir onun gücü ... Ya tüner isimsiz bir mezar taşının üstüne, ya yaşar terkedilmiş viranelerde .. Kocaman gözlerini açarak Puhu söyledi ...

Puhu

Harabelerde doğmuşum ben, huzuru orada bulmuşum. Evim yok, gönlüm boş, tek komşum bir iki sarhoş. Dört başı mağmur yüzlerce ev de buldum kedime. Ama nefretten ve gafletten

başkasını görmedim ben bu yerlerde. Asıl bunlar çökmüş, özde bunlar virane. İnanın bana! Gönül huzurunu isteyen biri, sarhoş gibi yıkık yerleri terketmemeli.

Hüthüt

Bize gerçeği söyle Puhu! Define bulacağım diye yaşıyorsun sen harabelerde böyle sefilce.

Puhu

Elbette! Onca zahmete degecek bir şey olması gerek. Hazinele yalnızca yıkıntıların arasında bulunur, huzur da, sükun da. Mutluluk definedir benim için, define de mutluluk. Gün gelir ayağım içi altınla dolu bir sandığın kenarına takılırsa diye yıllarca düşüp kalktım ben bu viranelerde. Simurg'un aşkı bir masal, benim aşkımsa altın kadar saf, altın kadar kutsal.

Hüthüt

Tut ki bir define buldun. Tut ki bulur bulmaz, definenin başında öldün. Ömür bitmiş, ama yol bitmemiş diye düşünmez misin? Sen kendine altından bir put yapan, sonra kendi yaptığı puta tapan, dinle şimdi.

Anlatıcı

Adamın birinin büyükçe bir küp, altını vardı. Ölünce altınlar gömdüğü yerde kaldı. Aylar sonra oğlu rüyada ölmüş babasını gördü. Yüzü fareye dönmüş, gözleri kördü. Dolanıp duruyordu fare gibi, toprağın altında, küpün etrafında. Oğlu sordu, babası yanıtladı.

Oğul

Niçin buradasın baba, böyle toprağın altında? Anlatsana.

Baba

Şuraya biraz para koymuştum. Kimse buldu mu diye bakmaya geldim.

Oğul

Peki neden suratın fareye dönmüş, gözlerin neden kapkaranlık bir kuyu?

Baba

Aklım hep toprak altında, toprağa gömdüğüm bir küp altında. O yüzden bir fare gibi kaçtım hep başkalarından. Toprağa gömüldüm, bir gün gerçekten gömüleceğimi unuttum. Toprağın altı izbe, nemli, ışısız. Bu yüzden kör oldu gözlerim, göremedim. Toprağın altı hep leş, pislik, dışkı, o yüzden sen işi sıkı tut, sıkı.

Hüthüt

Altın dediğin topal bir eşek gibidir. Ağırdir ama hiçbir işe yaramaz. At şu rahatça uçmanı engelleyen ağırlığı üzerinden.

Puhu

Hayır! Ben yuvama dönüyorum.

(Hüthüt tavus kuşuna dönerek sorar)

Hüthüt

Ya sen? Geliyor musun bizimle?

Tavus kuşu

Hayır! Gelmek istemiyorum.

Anlatıcı

Kanadının her tüyünde başka bir nakış vardı .. Bir gören bir daha, bir daha bakardı .. Her tüy ayrı bir renk, her tüy ayrı bir cilve, yüreğinde ilahi bir sır saklardı. Cennet kuşuydu o, cennette yaşardı. Bir gün şeytani arkadaş tuttu kendine, kovuldu cennetten atıldı yeryüzüne. Tavus kuşu bütün güzelliğiyle söyledi ...

Tavus kuşu

Hiçbir kuşa benzemem ki ben. Bir kusurdur işledim, sürüldüm o güzelim cennetten. Nicedir bekler dururum, altın kalpli bir kılavuz çıksın da, kurtarsın beni bu mezbelelikten. Tekrar göstere bana cennet yolunu, bağışlasın yüce tanrım bu kulunu. Ben padişaha ulaşacak adam değilim, kapıcısına erişeyim yeter. Ben buraların kuşu muyum. Baksana binlerce rengime ahengime. Bir an önce ulaşayım o muhteşem yerime.

Hüthüt

Okyanusla kıyaslayınca bir damlanın ne değeri var? O ulu denize yol bulmaya gücün varken, neden küçücük bir çığ tanesine koşmaktasın? Tüm olanın parça-buçukla işi olmaz. Ersen tamamıyla tüm kesil ... tüm iste, tüm ol, tümü gör!...

Dudu

Peki ya ben? Ben n'olacağım?

Anlatıcı

Boynunda pırlıl pırlıl bir gerdanlık ... Sırtında fıstıkı bir elbise ... Onun kanadı yeşilliklerin anası ... Tatlı dili sanki bir bayram havası ... Dudu ağzından şeker damlayarak söyledi ...

Dudu

Taş yürekli birisi, tuttu beni bir kafese hapsetti. Nasıl giderim Simurg'a?

(Hüthüt kafesin kapısını açar. Dudu kafesten çıkarak özgürlüğü tadar. Ancak özgürlük onu korkutmuş olacak ki, kafesine geri döner)

Hüthüt

Ne oldu dudu kuşu? Niçin döndün kafese?

Dudu

Üç öğün şekerle beslerler beni. Şeker ömrümü uzatır, ölümsüz kılar beni. Kafesimi bırakırsam ne yer, ne içerim. Vallahi yollarda can verir giderim. Simurg'a gidemem, ben ölümden ürkerim.

Hüthüt

Sen mutluluk nedir bilmiyorsun. Badem yediğini sanıyorsun, ama kabuğunu dişleyip duruyorsun. İçinin lezzetinden haberin bile yok. Can aldığına geri vermek içindir, ancak bu işe yarar. Canı ne yapacaksın? Ver sevgiliye!

Balıkçıl

Neden hayatımızı altüst etmemiz, her şeyimizi bırakmamız gerekiyor?

Karga

Böyle korkunç bir yolculuğa neden çıkalım ?

Serçe

O kuvveti nereden bulacağız?

Güvercin

Niçin canımızı sokağa atalım?

Hüthüt

Gönülsüz, yüreksiz kuşlar! Kendinizi aciz ve düşkün görmeyi bırakın artık. Unutun bu bahaneleri. Aşk zoru sever. Aşk ateşi adam kayırmaz. Önüne geleni yakar, kül eder. Dinleyin şimdi.

Anlatıcı

Prensesin biri sarayın bahçesinde gezinirken, harikulade güzellikte bir köle görmüş aniden. Prenses oracıkta vurulmuş bu kuluna, aşık olmuş bu güzeller güzeli adem oğluna. Sararıp solmuş, ondan başkasını düşünemez olmuş.

Cariye

Neyiniz var prenses?

Prenses

Bir köleye aşık oldum ben, aşkımin kölesi oldum. Gözüm hiçbir şey görmüyor. Ne hayatımın değeri var artık, ne de gururumun.

Cariye

Bir köleye mi?

Prenses

Ben prenses halimle nasıl aşık olurum bir köleye? Nasıl derim ona sana aşığım diye? Ama bu aşk ateşi kavuracak içimi onunla konuşamazsam, derdimi ona anlatamazsam.

Cariye

Ne yapalım peki?

Prenses

Ne isterdim bilir misin? Bir kerecik olsa da aşkıma yüz süreyim, ama o gerçeği bilmesin.

Cariye

Siz merak etmeyin efendim. Biz onu yanınıza getiririz bu gece. Öyle bir getiririz ki kendi bile farkına varmaz.

Anlatıcı

O gece cariyeye köleyi buldu mutfakta. Onunla dostluk kurdu, samimi oldu, bir kadeh şarap bile sundu hatta. Şarabın içine bir parça uyku tozu da attı. Köle içer içmez büyülü iksirini, gördü ilacın tesirini, birdenbire kaybetti kendisini. El ayak çekilince sarayda, götürdüler köleyi prensesin yanına. Altından bir yatağa yatırdılar onu. Giydirip, kuşattılar, saçlarını incilerle donattılar. Gece yarısı olunca köle gözlerini açtı.

Köle

Neredeyim? Niye bu odadayım? Bu halılar nereden çıktı? Bu amber kokulu mumlar da ne? Ya bu müzik, bu müzik de neyin nesi?

(Prensese belirir. Köle onun güzelliğine hayran kalır)

Köle

Kimsin sen? Güzelliğin büyüledi beni?

(Prensese köleye yaklaşır, ona sarılır)

Köle

Şaşırdım kaldım. Ne aklım kaldı ne canım. Doğrusu ne bu alemdeyim ne de başka alemde.

Prensese

Susadın mı?

Köle

Susuzluktan kavruluyorum.

Prensese

Al şarap iç!

Anlatıcı

Gece boyunca şarabın güneşi mumların ışığıyla oynadı. Gece boyunca kölenin gözü sevgilinin yüzüne daldı, hep orada kaldı. Prensese gözünde yaşlarla, sabaha kadar sevişti onunla.

(Prensese kölenin yanından ayrılır. Köle bir süre yalnız kalır)

Anlatıcı

Köle tanyeri ağarınca kadar düşler ülkesinde yaşadı. Ancak orada daha fazla kalamadı. Aşkın büyüyle dalınca uykuya, götürüp bıraktılar onu gerçek yaşamın koynuna.

(Köle başka bir yerde, bir başka kölenin yanında uyanır.)

Köle

Neredeyiz biz?

2. Köle

Ne demek neredeyiz?

Köle

Ne oldu? Yardım et bana?

2. Köle

Gece bitti, sabah oldu. Ne var bunda bağırarak?

Köle

Yazık! Çok yazık!

2. Köle

Yeter artık! Ne oluyor sana?

Köle

Benim gördüklerimi kimse görmeyecek, kimse.

2. Köle

Neler gördün, anlatsana!

Köle

Anlatamam, şaşırdım kaldım. Gördüklerimi ben gördüm, bedenim bir başkasıydı. Hiçbir şey duymadım, oysa her şeyi duydum. Hiçbir şey görmedim, oysa her şeyi gördüm.

2. Köle

Düş görmüşsün sen!

Köle

Düş mü gördüm, bilmiyorum. Sarhoş muydum, haberim yok.

(Kalkar, yürümeye başlar)

2. Köle

Nereye gidiyorsun?

Köle

Nereye gittiğimi bilmiyorum. Ama gitmeliyim. Gitmeliyim. Gitmeliyim.

(Öyküyü dinleyen kuşlar çok etkilenmişlerdir.)

Güvercin

Gitmeliyiz.

Şahin

Evet kesinlikle gitmeliyiz.

Balıkçıl

Simurg'a mutlaka gitmeliyiz.

Bir Kuş

Ne olursa olsun gitmeliyiz.

Hüthüt

Gönlünüz canınızın düşmanıdır. Canını düşündün mü gönlüne göre olmaz hiçbir şey.

Canını terk et at yola, canını attın mı yol biter. Haydi açın kanatlarınızı! Madem yangın var, yanalım hep birlikte.

(Hüthüt yola çıkmaya hazır kafilenin önüne geçerek seslenir)

Hüthüt

Yola çıkıyoruz!

(Kuşlar arkasında dizilir. Yola çıkmak için hazırlanırlar.)

4. Yolda

Anlatıcı

Onlar, binlerce, on binlerce, yüz binlerce kuştular. Simurg'un aşkıyla adeta sarhoştular. Onun gücü, gönüllerindeki sabrı, kararı aldı. Yola çıkmayı kurdular, yürekleri çarptı, coştular. İnançları bütün, niyetleri tamdı, bedenleri çevik, canları padişahları için bir ikramdı. Bir bayram yeri gibiydi kuşların gönülleri, dünyayı çevreleyen bir halay çekiyordu sanki elele tutuşmuş kalpleri, heyecanları muazzamdı... Kuşlar düşündü ...

2. Anlatıcı

Madem yola gidilecek, o zaman bu işi görecek, kalabalık kabileyi idare edecek bir kılavuz gerek. O kılavuz ki kuşlara Simurg'un yolunu gösterecek. Ulu denizi aşmak için ulu olmak lazım, o deniz ki büyük ve derin, yolu tutmak için aziz bir hakim gerek. Bu hakime can ve gönülden uyalım, sözünü, fermanını turalım, Kaf dağının nurlu ufkuna varalım. Kuşlar hep bir ağızdan seslendi....

3. Anlatıcı

Hüthüt bizim ulumuzdur. Rehber oldu bize yol ağzına kadar, yol boyunca da bizim kılavuzumuzdur. O verdi bize ilmi, gücü, dermanı. Hüküm onun hükmüdür,ferman onun fermanı. Ne canımızı esirgeriz ondan, ne tenimizi.

(Kuşlar hareketlenmeye, heyecanla uçmaya başlarlar)

Anlatıcı

Zaman o zamandı. Vakit yola çıkma vakti. Yüz binlerce kuş yola düzüldü, yeryüzüne kuşların gölgesi düştü. Birbirlerine yaklaştılar, kanat kanada, ayak ayağa, kafa kafaya uçmaya başladılar. Yükleri ağırdı, yolları uzun. Hepsinin içinde bir garip hüznün. Yol ıssız, yol sessiz, yol sadasız. Ne artıyordu sanki yol, ne eksiliyordu. Ne uzuyordu, ne kısalıyordu. Kuşlar uçuyordu, yol duruyordu.

Balıkçıl

Bu yol neden bu kadar ıssız?

Hüthüt

Bu sessizlik, yüceliğindedir padişahın. Yücelerin yücüsü yalnızlık mağarasında dinlenir.

Bir Kuş

Ne yiyip ne içeceğiz biz?

Hüthüt

Doymayacak kadar azık, ölmeyecek kadar su. Nasıl olsa bulunur bir çaresi.

Serçe

Çok sıcak gözlerim yanıyor?

Hüthüt

Gözlerini yum, aldırma sıcağa. Yüreğin içini serinletsin.

Şahin

Simurg'un huzurunda nasıl davranacağız? Onunla nasıl konuşacağız? Karşısında nasıl duracağız?

Hüthüt

Gönlün sana yol gösterir. Sen canını yak, uçmana bak.

(Kuşlardan biri geride kalır. Uçamayacak haldedir)

Bir Kuş

Rüzgar gözlerimi kör etti. Kanatlarım beni nereye götürüyor, göremiyorum artık. Ey ulumuz, ey sığındığımız kılavuzumuz. Bu yola nasıl karşı dururuz?

Hüthüt

Gayret güzeller güzeli, gayret. Koyuverme hemen, kendine hükmet.

Bir Kuş

Kuvvetim kalmadı benim, çok acizim. Bu yol çok uzun, daha ilk durakta öleceğim. Anladım bu iş herkesin harcı değil!

Hüthüt

Dünya baştan başa pislikten başka nedir? Fakat halk, bu dünya için sefalet içinde ölmektedir.

Yüz binlerce kuş, kötüdür, huysuzdur, yankesicidir, hepsi de kokuşmuş bir leşin yiyicisidir.

Yüz binlerce kuş öleceğim diye korkmakta, canını bile elaleminden saklamakta. Yüz binlerce

kuş, elmanın içine yuvalanmış sarı kurtlar gibi dertle, elemle kıvranarak ömür defterini

dürüyor. Biz bu yolda hor, hakir ölmüşüz ne çıkar? Hiç değilse gönlümüz saf, gönlümüz temiz, hiç değilse Simurg'dur kiblemiz.

(Bir başka kuş söylenmeye başlar)

Karga

Kanatlarım kalkmıyor artık, kalbim dayanmıyor. Yüküm o kadar ağır ki, taşıyamıyorum.

Hüthüt

Neyin var? Ne oldu?

Karga

Bir sinek kadar değersizim, bir sinek gibi pislige bulaşmış her yerim. Günahkarım hem de çok. Tepeden tırnağa kapkara olmuş tüylerim. O kadar ağır ki günahlarım taşıyamam, düşerim. Bu taşınmaz yükü Kaf dağına nasıl giderim?

Hüthüt

Madem ki yükün ağır karaların karası, yükünü hafifletmek için ne yaptın? Tüylerini aklamak için ne geldi elinden? Günahlarımı affettirmek için yol ara, düşün, taşın, çalış. Sakın ümidini kesme, yepyeni bir yaşama alış.

(Bir başka kuş geriye düşüp yakınmaya başlar)

Serçe

İçimden bir his vazgeçeceksin diyor. Vazgeçeceksin! Vazgeçeceksin!

Hüthüt

Ama neden?

Serçe

Ne kadar kaypak benim huyum bilmezsin, ne kadar dönecek. Yüzüm yok Simurg'un karşısına gidecek. Gah varken yok olurum, gah yokken var olurum. Gah şeytan dürter beni, gah melek burnumu sürter. Ben bile güvenmem kendime bazen.

Hüthüt

Herkes böyle değil mi biraz? Sıfatını bozmadan duran adam ne kadar az?

Serçe

Ne kadar serseri Őu gönlüm? Kimi gün sarhoŐum, doymuyorum içmeye, başka gün yeminliyim, rakıya, mastikaya, meye.

Hüthüt

Yol uzun, dönüş karanlık. Artık kendi kanına razı ol. Uçmana bak, temizle gönlünün pasını.

Sefih Kuş

Daha fazla gidemeyeceğim ben!

Hüthüt

Söyle neden, anlat bana derdini?

Sefih Kuş

Nasıl yol alırım nefsim bana düşmanken? İçimdeki ben yolumu tutmakta, yoldaşım beni arkadan vurmakta. Őu köpek nefsim asla hükmüme girmedi, asla. Nasıl kurtulurum ondan, nasıl. Sonunda beni ısıracak, kuduz edecek, öldürecek.

Hüthüt

Bilirim, iyi bilirim. Bu dertten pek çok kişi ölüp gitti, fakat bu kafir köpek geberemedi gitti. Bir mezar kazıcısı vardı, ömrü pek uzundu, gün boyu mezar kazardı. Bir gün birisi dedi ki ...

Anlatıcı

Bir ömürdür çukur açar, mezar kazar durursun. Yerin dibinde en çok ne şaşırttı seni?

2. Anlatıcı

En çok ne mi şaşırttı? Söyleyeyim de dinle. Őu köpek nefsim tam yetmiş yıldır kazdığım mezarları gördü de bir gün bile ölmedi. Ölüm aklına bile gelmedi. Bu kapkaranlık kuyuyu gördü de, bir gün bile kararmadı gözleri, körlenmedi.

Güvercin

Hava kararıyor, artık akşam oluyor.

Hüthüt

Burada durup geceleyelim.

(Yarasa girer, seslenir)

Yarasa

Hey

Anlatıcı

Aydınlıktan kaçan, karanlıktan bıkan ... Daima şaşırılmış, daima aciz ... Kendini duvardan duvara vuran ... Hep isteyen, hiç doymayan ... Yarasa geldi, Yarasa söyledi ...

Yarasa

Ne yapıyorsunuz burada?

Balıkçıl

Dinleniyoruz.

Yarasa

Dinlenmek mi? Neden?

Serçe

Çok yorulduk da ondan.

Yarasa

Saçma. Güneşi gördünüz mü?

Güvercin

Akşam olduğundan beri görmedik.

Yarasa

Ben yıllardır görmedim. Aylarca, yıllarca gözümü yumup uçtum onun peşinden. Niyetim ona varmaktı, payımı almaktı ateşinden.

Güvercin

Güneşe varmak mı? Kendini şaşırılmışsın sen? Bir kuyunun dibine düşüp kalmış bir karınca, aya ulaşmayı hayal ederse eğer, ancak gülünür ona.

Yarasa

Uçmaktan tüylerim döküldü, ne kolum kaldı ne kanadım. Yine de güneşe varamadım. Derken bir gün aklıma geldi, dedim ki kendi kendime: “Yoksa güneşi geçtim mi, arkamda mı kaldı benim?”

Güvercin

Sen uyumuş, kalmışsın! Sen rüyalara dalmışsın! Sen karanlıkta gittiğin yolu bile görmezsin. Gide gide bir adımlık yol gitmişsin sen. Hatta yol bile almamışsın, o izbe mağarana tıklılıp kalmışsın.

Yarasa

Bırak şimdi boş lafları! Bir an önce güneşi bulmalıyım.

(Yarasa çıkar. Kuşlar dinlenmektedirler. Bazıları yolu bırakıp kaçarlar)

Balıkçıl

Küstahlık bu kuşu böyle söyleten. Nasıl kurtulmalı küstahlık denen bu illetten?

Hüthüt

Kim ki o yüce padişahın sırdaşıdır, kim ki o gerçek bilgiyi içinde taşır, küstahlık etse de olur, bu ona yakışır. Düşünün kuşlar, sırları bilen kişi alelade bir küstah gibi küstahlık eder mi hiç? Haydi şimdi dinlenelim artık biraz.

Anlatıcı

Kuşlar gün boyu yol aldılar. Pek çoğu yarı yolda kaldılar. Kimi güçsüzlükten, kimi sabırsızlıktan, kimi inançsızlıktan, kimi arsızlıktan. Kimileri vazgeçti bu çileli yolu almaktan. Kimileri de gecenin karanlığını fırsat bilerek gizlice kaçtılar.

(Yavaş yavaş ortalık aydınlanır)

Anlatıcı

Sabah olunca kalanlar, yeniden yola koyuldular.

(Kuşlar toparlanır. Kanat çırparak yeniden uçmaya başlarlar)

Anlatıcı

Kuşlar uçsuz bucaksız bir çölün üstünde uçmaktaydılar. Simurg'a doğru güçlkle kanat çırpılmaktaydılar. Derken çölün ortasında kımıltısız, küçük bir leke gördüler.

Balıkçıl

Hey, bakın! Aşağıya bakın!

Anlatıcı

Yaklaşınca, bu küçücük lekenin, yapayalnız bir keşiş olduğunu fark ettiler.

(Kuşlar keşişin üstünde uçarken, Hüthüt seslenir)

Hüthüt

Hey!

Keşiş

Hey!

(Kuşlar keşişin yanına gelir, etrafında toplanırlar)

Hüthüt

Merhaba!

Keşiş

Merhaba kuşlar, merhaba!

Hüthüt

Hala burada mısın sen?

Keşiş

Hala buradayım.

Hüthüt

Hala bulamadın mı?

Keşiş

Neyi?

Hüthüt

O sorunun cevabını.

Keşiş

Hayır, hala bulamadım.

Balıkçıl

Neymiş o soru?

Serçe

Evet ... Ne sorusu bu?

Hüthüt

Onlara da anlatsana.

Keşiş

Madem merak ediyorsunuz, o zaman anlatayım da dinleyin.

(kuşlar keşişe merakla yaklaşırlar, dinlemeye başlarlar)

Keşiş

Bir zamanlar, galiba aklı başında bir adamdım ben. Karım vardı, çocuklarım vardı, doğru dürüst bir işim vardı. Sonra bir gün birdenbire, içimi dayanılmaz bir patlıcan isteği sardı. Her gün, her saat, her dakika, patlıcan istiyor, patlıcan düşünmeden edemiyordum. Bir yandan da kendi kendime, “bu kadar çok düşünürsen patlıcanı, mutlaka bir felaket gelir başına” diyordum. Hem de ne felaket ... Başka şeyler düşünmeye çalışıyordum. İşimi, ailemi, koyunları, insanları, portakalları, daha nice şeyi ... ama patlıcan bir türlü aklımdan çıkmıyordu. Bir türlü aklımdan kovamadım onu. Patlıcan da patlıcan.

(Bir süre duraklar. Kuşlar merakla dinlemektedir.)

Keşiş

Sonunda nefsim bana hakim oldu. Karım bana patlıcan buldu, pişirdi önüme koydu. Sanki bir tek ben vardım dünyada, bir de patlıcan. Yemeye başladım nefes almadan. Derken kapı çalındı. Açtım, baktım iriyarı bir adam, oğlumun kesik başını ayaklarımın dibine bıraktı, hemen uzaklaştı. Oğlumun ... kafasını ... kesmişler ...

(Keşiş duygulanmıştır, bir sessizlik olur, keşiş anlatmayı sürdürür)

Keşiş

Oğlumun başının kesilmesiyle patlıcan arasında nasıl bir ilişki olabilir? Bu sorunun cevabını kim bilebilir? Cevabı mutlaka bulmalıydım. Her şeyimi terk ettim, her şeyimi. Diyar diyar dolaştım, sonunda buraya vardım. O günden beri bu sorunun cevabını ararım.

Bir Kuş

Hiçbir şey bulamadın mı?

Keşif

Hayır bulamadım.

Bir Kuş

Peki bu çölün ortasında ne yapıyorsun?

Keşif

Düşünüyorum!

(Keşif cebinden çıkardığı bir tarakla sakalını taramaya başlar. Güvercin gülmeye başlar)

Keşif

Neden gülüyorsun?

Güvercin

Çünkü neden olduğunu biliyorum.

Keşif

Neyin neden olduğunu?

Güvercin

Cevabı neden bulamadığımı.

Keşif

Öyle mi? Peki neden?

Güvercin

Çünkü kafandaki soru hakkında gerçekten düşünmüyorsun.

Keşif

Yıllardır ondan başka bir şey düşünmedim ben.

Güvercin

Yanıyorsun! Sen sadece sakalını düşünüyorsun.

Keşif

Sakalımı mı? Öyle mi dersin?

(Bir an sessizlik. Keşif sakalını taramayı bırakır, bir an düşünür)

Keşif

Galiba haklısın. Evet, sanırım sen haklısın. Hatırlıyorum da, bu çöle geleli bir yıldan fazla olmuştu. Kendi kendime düşüncelere dalmışken birden yerde parlayan bir taş buldum. Taşa bakar bakmaz üstünde kendi yüzümü gördüm. Aman Allahım ne muhteşem bir sakalım vardı. Hemen kendime bir parça tahta aradım, bulduğum tahtadan bir tarak yaptım, sakalımı taradım, yıllarca ona baktım, adeta ona taptım.

(Giderek sinirlenir)

Keşif

Evet kesinlikle haklısın. Sakalımdan başka bir şey düşünmez oldum. Önce patlıcan sonra sakal. Ama hayır bitti artık. Başıma yeni bir felaket gelmesine izin veremem. Yolacağım bu iğrenç sakalı! Tel tel dağıtıp rüzgara savuracağım. Sakal yok artık, tek bir kılı bile yok!

(Kuşlar kaynaşmaya başlarlar, gülerler)

Keşif

Neden gülüyorsunuz ha? Neden?

Güvercin

Hala sakalından başka bir şey düşünmüyorsun da ondan.

(Kuşlar toparlanırlar, tekrar yola koyulurlar)

Anlatıcı

Onu orada bırakan kuşlar, yeniden yola çıktılar. Gökyüzünün göz alıcı maviliğinde, sonsuzluğa doğru kanat açtılar.

Güvercin

Söylesene çavuş kuşu, Simurg'a vardığımızda ne söyleyeceğiz? Ne isteyeceğiz ondan?

Hüthüt

Hayatta en çok neyi istiyorsanız, onu.

Güvercin

Hayatta en çok istediğim şey onu görmek.

Hüthüt

Ona varmayı başardığın gün, ondan başka bir şey isteyemezsin zaten. Şu alemde ondan iyi, ondan güzel ne var ki, isteyesin?

Balıkçıl

Eli boş mu gideceğiz Simurg'a. Sence ne götürmeliyiz ona?

Hüthüt

Ona, onda bulunmayan bir şey götürmek gerek.

Balıkçıl

Ama her şeyi var onun, öyle değil mi?

Hüthüt

Dert sahibi olmadan erler sınıfında mert sayılmazsın. Sen de can acısıyla, gönül derdi götür ona, yanılmazsın. Çünkü orada bunlardan eser bile bulunmaz.

Şahin

Hey, şuraya bakın!

Serçe

Nereye?

Şahin

Şuraya, aşağıya!

Bir Kuş

Yürüyen bir kırlangıç değil mi bu?

(Yaklaştıkça aşağıdaki kuşu fark ederler)

Hüthüt

Hayır kırlangıç değil, o bir devekuşu.

(Kuşlar devekuşunun yanına gelirler, etrafında toplanırlar)

Güvercin

Hey, ne yapıyorsun burada?

Serçe

Ne işin var çölün ortasında, böyle tek başına?

Devekuşu

Yuvama dönüyorum.

Şahin

Peki neden kanatlarını kullanmıyorsun?

Devekuşu

Kanatlarım bir işe yaramaz benim. Bacaklarımdır benim tek kuvvetim.

Bir Kuş

O zaman ne işin var bu amansız çölde, böyle kolsuz, kanatsız.

Devekuşu

Bu çölü yürüyerek geçmeye yemin ettim. Gidip Simurg'u görmeyi niyetim.

Serçe

Simurg'u mu?

Devekuşu

Evet. Simurg'u bulmak için yola çıktım. Hem de sadece yürüyerek.

Bir Kuş

Ne acılar çektin kimbilir? Bu çöl adamın ayaklarını eritir.

Devekuşu

Üç gün boyunca hiç durmadan yürüdüm.

Güvercin

Sonunda vardın mı çölün öbür ucuna? Erdin mi muradına?

Devekuşu

Evet.

Serçe

Çölün sonuna daha çok var mı?

Devekuşu

Bilmiyorum. Günlerdir yürüdüğüm için hesabımı şaşırdım.

Şahin

Bırak şimdi hesabı, kitabı. Simurg'u gördün mü sen onu söyle?

Devekuşu

Simurg'u mu? Hayır, hayır görmedim. Tam erişmiştim ki çölün dibine, şöyle bir düşündüm kendi kendime. Ömrümce ulaşmak için dualar ettiğim o yüce mevkinin kapısındaayım. Ömrümce hayalini kurduğum padişahımın yanı başındaayım. İşte dileğim yerine geldi, işte kabul oldu dualarım. İşte o anda geri dönmeye karar verdim.

Balıkçıl

Simurg'u görmekten vaz mı geçtin yani?

Devekuşu

Elimden gelen en mükemmel işi yapmıştım. Ben kendi kendimi aşmıştım. Daha da ileri gitmenin ne lüzumu var?

Bir Kuş

Yine yürüyerek mi döneceksin yuvana?

Devekuşu

Kendime verdiğim sözü tutmalıyım. Sonuna kadar dayanmalıyım. Haydi kalın sağlıcakla.
(Devekuşu çıkar. Kuşlar uçmaya devam ederler. Giderek güçleri tükenmektedir. Kimileri dayanamaz hale gelirler)

Balıkçıl

Şuraya bakın! Aşağısı kuş cesetleriyle dolu.

Bir Kuş

Giderek azalıyoruz.

Güvercin

Ecel her köşede tetikte, her dönemeçte bizi bekliyor.

Serçe

Korkuyorum. İlerledikçe artıyor korkum.

Bir Kuş

Daha ne kadar dayanabilirim ölüme karşı.

(İhtiyar aşağıdan seslenir)

İhtiyar

Ölüme dayanmak mı? Sen ne biliyorsun ki ölüm hakkında?

Şahin

Bu da kim böyle?

İhtiyar

İster genç ol ister yaşlı sürüp gider ömrün hiçbir şey anlamadan ölümden. Ölüm hakkında böyle hiçbir şey bilmeden.

Serçe

Sen ne biliyorsun peki? Kimsin sen?

İhtiyar

Burada yaşarım ben, çölün ta dibinde. Dünyadan elimi eteğimi çektim nicedir, kaygım da yok, derdim de. Pek çok kervan yürüdü, pek çok yolcu geçti önümden. Hepsi de payını aldı sözümden. Hep aynı şeyi söyledim ben onlara: “Neyiniz varsa burada bırakın. Gittiğiniz yerde nasılsa onlara ihtiyacınız olmayacak!” Hiçbir şey buradaki gibi kalmayacak.

Serçe

Biz de bu çölde mi gömüleceğiz yani?

İhtiyar

Şu ihtiyar ömrüm rüzgarları dinleyerek geçti benim. Rüzgarlara binip havalandı şu cılız bedenim. Canım beni terk edip gittiğinde bulursanız bu bedeni, canınız nereye isterse oraya gömün. Gömmeden önce ölümü bir kez daha düşünün.

(İhtiyar çıkar)

Balıkçıl

Ne kadar mutsuz görünüyor?

Hüthüt

Öyle mi dersin? Peki sence nedir mutluluk? Unutma ki ömür, ister kısa ister uzun, sadece iki soluk. Oysa çok daha uzundur gerçek mutluluk.

Şahin

Bakın! Şuraya bakın!

Bir Kuş

Yine ne gördün.

Şahin

Şurada ileride. Bir vadinin ucu görünüyor.

Serçe

Ah, evet, gördüm.

Güvercin

Evet ben de gördüm. Yol bitti, geldik sanırım.

Balıkçıl

Evet kurtulduk artık bu acılardan.

Hüthüt

Durun kuşlar, sakın olun! Henüz yarisındayız yolun.

Güvercin

Ne diyorsun sen kuşların öncüsü?

Hüthüt

Çöl yalnızca bir geçitti. Yolculuğumuz henüz bitmedi.

Bir Kuş

Sen yol bilen, yordam bilen. Gözlerimiz bu yolda karardı gitti. Canımız bu çölde eridi, bitti.

Serçe

Acılarımız , yaralarımız artık canımıza tak etti.

Şahin

Daha ne kadar sürecek bu yol?

Hüthüt

Bu yola gidip de geri dönen olmadı ki, bize bu yolu anlatsın. Gidenler hep kaybolup gitti bu yolu kime soracaksın.

Anlatıcı

Yola çıktıklarında yüz binlerce kuştular. Kimi gün susuz, kimi gün uykusuz, kimi gün açtılar. Bazıları dayanamadı yolda öldü, bazıları olduğu yerde kaldı, bazıları da kaçtılar. Kalanlar kızgın ve zalim çölü aştılar. Hepsi de birbirlerine yoldaştılar.

2. Anlatıcı

Fakat yalnızca bir geçitti bu çöl. Daha çok uzundu gidecekleri yol. Yolları uzun, yolları uzak, yolları zordu. Kuşlardan biri “çölden sonra önümüzde ne var” diye sordu.

Hüthüt

Kuşlar dinleyin beni? Aşmamız gereken yedi vadi var önümüzde. Her vadi Simurg’a açılan bir kapıdır, her vadinin hikmeti başka başkadır. Biz de varacağız her hikmete teker teker.

Güvercin

O zaman ne duruyoruz?

5. Yedi Vadi

Hüthüt

Kuşlar temizleyin yüreklerinizi, işte giriyoruz birinci vadiye. Bu vadinin adı ...

Anlatıcı

İstek vadisi!

2. Anlatıcı

Yüzlerce zahmet çıkar bu vadide önüne. Her aldığın soluk bir bela gibi siner içine. Burada zaman yoktur, saat yok, gün yok, ay yok, sonsuza dek batıp çıkar güneş, kabaran bir denizin

gel-gitleri gibi ... Doğanın atardamarı, sindirim sistemi yaşamın, nefsin öğütücüsü ... Zamanı bilmeden çalışmak gerek, kendini bilmek için çabalamak gerek. Çünkü burada haller, halden hale girer, çünkü burada insan, bir halden başka hale döner.

Hüthüt

Kuşlar bu vadinin boyu uzun, ufku derin, gönlü ince. İsinden, pasından arınmaya başlar ruhunuz bu vadiye girince.

Serçe

Haydi o zaman, bir an önce uçalım.

Karga

Temizlensin gönlümüzün karası.

Hüthüt

Emeksiz istek neye yarar? Sabır gerek isteklilere, acele işe zarar bulaşır. İstek gerek sabırlılara, gönülsüz çabaya keder karışır. Sen Mecnun'u tanır mısın?

Anlatıcı

Mecnun elinde bir elek, yüreğinde kahır, halinde ağırbaşlı bir sabır, yürüyüp duruyordu. Yollar boyu Leyla'sını soruyordu. Bir altın arayıcısı gibi titiz ve dirençli, Leyla'nın bir zerresi takılır diye eleğine, toprağı eliyor, eşeliyordu. Dervişin biri Mecnun'a sordu ...

Derviş

Ne arıyorsun böyle?

Mecnun

Yolumu arıyorum. Leyla'ya giden yolumu. Onun izini sürerim böyle ince ince.

Derviş

Ne gezer Leyla topraklarda? Öyle tertemiz bir inci ne arar tozda, dumanda, çamurda.

Mecnun

Her nerede, her ne vakit, her ne şekilde olursa olsun aramalıyım ben onu. Mühim olan bulmaya istekli olmaktır yolunu. Bir gün, o an gelir, çıkıverir karşıma kim bilir?

Hüthüt

Pek çok yolcu uğradı bu vadiye, pek çoğu da yitti, ne ileri gitti, ne de geriye. Kuşlar biz yaşamımızı koyduk bu yola.

Anlatıcı

Malı at, mülkten arın, kendini kanlara bula, akıt damarlarında dolaşan pisliği. Hiçbir şey kalmasın içinde, soyun. Sıfatlarını boşa, çıplak kal, yeni doğmuş bir bebe gibi saf, çırılçıplak. Çürümüş kabuklarını ayıkla, sararmış dallarını düşür, yeni filizlenen bir defneye benze. Elinde hiçbir şey kalmasın.

2. Anlatıcı

Kendinden habersiz bir adam Tanrıya yalvardı: “yarabbi yalvarırım sana bana bir kapı aç”, bunu duyan bir ermiş duramadı, seslendi: “o kapı ne vakit kapalıydı ki?”

Anlatıcı

Kapı açık gir, gönlünde bir şey kalmasın, gönlün saydamlaşsın!

Balıkçıl

Ey ulu yoldaş, aç kapıyı, bize yön göster. Gönlüm onu bulmak ister.

Şahin

Artık kendimden de güçlüyüm, gücüm kendimle savaşmak için.

Güvercin

Kendimizi yaktık biz, çılgınlığı değnek ettik, tutunduk yola. İstekliye çıktı artık adımız dünyada.

Hüthüt

Madem ki istekten başkası kalmadı içinizde, açılınsın o zaman ikinci vadinin kapısı. Bu vadinin adı ...

Anlatıcı

Aşk vadisi ...

Hüthüt

Bu vadiye giren ateş kesilsin! Yansın, yakılsın! Kül olsun, yıkılsın! Hayran kalsın kainatın sırrına, şüpheyi silip atsın! Hür olsun, zincirlerini koparıp kırsın!

Anlatıcı

Aşk ateştir burada, akıl da dumana benzer. Aşk geldi mi akıl, derhal kaçıp gider.

Şahin

Ama ben tanımam ki aşkı. Benim için aşk yalnızca bir yılgı. Aşk acı ve kandan başka nedir ki?

Hüthüt

Aşkından başka bir şeyi olmayan adam, ne için acı çeker? Ölümden başka sonu olmayan adam için, ne değeri var damarlarındaki koyu kırmızı sıvının? Sen Eyaz'ı tanır mısın?

Şahin

Hayır!

Hüthüt

O zaman dinle!

Anlatıcı

Oyuncuların en yiğidiydi o, yiğitlerin en kutlusı. Dünya kadar güçlüydü, doğa kadar kusursuz, güneş kadar parlak, oyuncuların en çeviği o. Elinde altından bir değnek, atının üstünde çıktı mı oyun alanına, oyuncuların en vakuruydu o. Doru atı sanki kanatlı Pegasus, yeleleri toprağa değer, atların tanrısıydı o. Derken oyun başlar, bütün atlar alandaki, yuvarlanan bir topun peşinde koşar dörtnala. Eyaz değneğiyle vurdukça topa, top önce nazlanır, sonra havalanır, büyülenmiş gibi Eyaz'ın hükmüne girerdi.

2. Anlatıcı

Adamın biri aşık oldu Eyaz'a. Gönlü sarardı, yüzü soldu, derken kesti beyaza. Atına bindi mi Eyaz takip ederdi onu alana kadar. Eyaz alana çıktı mı gözü onun değnekle çeldiği topta. Topun yerine koyardı sanki kendini, Eyaz'ın değneği çelirdi onun yüreğini.

Anlatıcı

Bir gün oyunu izlerken padişah bu topa dönmüş fakiri gördü. Yanına çağırıp onu, sordu.

Padişah

A yoksul nedir bu halin?

Adam

Halim budur devletlim! Halden yana senden aşağı değilim!

Padişah

Ne demek istersin?

Adam

Benim halim aşktandır. Bilirsin, aşk makam, mevki tanımaz, aşk sermaye aramaz. Senin malın var mülkün var, hem de taşlarla bezenmiş bir tahtın. Benimse bunlara yeğ tuttuğum bir aşkımdır. Hele bir aşık ol da bak senden yoksulu, senden halsizi var mı bu alemde?

Padişah

Peki neden hep boyuna o topa bakar durursun?

Adam

İkimiz de sersem bir halde yerlere düşmüşüz de ondan. Tensiz, başsız, akılsız, yerlerde yuvarlanıp dururuz da ondan. Bir tek, canımız var ikimizin de ondan. Eyaz'ın altın değneği her gün o topa vurmakta, o top benim yüreğimdir. Top bana benzer, ben de topa. Ah hünkarım o top ne de bahtiyar? Ben toptan daha çok yiyorum değneği, ama benim ardımdan gelmiyor Eyaz, topun peşinde koşuyor. Top kaçıyor o kovalıyor, o kaçıyor ben kovalıyorum.

Şahin

Nedir bu bilmece mi?

Hüthüt

Evet, ilahi bir bilmece. Aşkın için her şeyini terk et, bekle. Maşukun aşkına cevap verecektir nasılsa, o altından değnekle. Dokundu mu o değnek bir kere sana, bil ki aşk karşılıklıdır artık.

Güvercin

Ne kadar huzurluyum bilemezsin.

Serçe

Ne kadar sessiz, ne kadar sakın burası. Şu otların üzerine kıvrılalım biraz.

Balıkçıl

İyi fikir. Günlerdir şöyle rahat bir uyku çekmedik.

Bir Kuş

Nereden çöktü üstümüze bu rehavet?

(Kuşların hepsi bir yere uzanıp dinlenmeye başlarlar)

Anlatıcı

Kuşlar aynı kuşlar değildi şimdi. Kuşlar daha cömert, metin ve sade, kuşlar daha dayanıklı, kanaatkar ve alelade. Kuşlar tanıyordu kendilerini artık, kuşlar aşkı biliyordu. Kuşların içi rahat, kuşlar yola devam ediyordu.

Hüthüt

Haydi kuşlar uyanın artık! Halinizden memnun olmak yakışmaz size. Daha beş vadi var önümüzde.

Şahin

Nasıl da uyumuşuz?

Hüthüt

Artık üçüncü vadideyiz. Başınızın dönmesi, gönlünüzün bulanması ondan.

Anlatıcı

Marifet vadisi ...

2. Anlatıcı

Vadilerin en keskini, en derini. Hiçbir yol diğerine benzemez bu vadide. Vurgun yemeden çıkmak için kalmamak gerek geride. Burada ten yolcusu başkadır, can yolcusu başka. Burada bilgi de yoldaş olur aşka.

(Ağlayan bir adamın hıçkırıkları duyulur. Kuşlar ona doğru yönelirler)

Güvercin

Kimsin sen? Ne alıyorsun öyle gözlerinden?

Ağlayan Adam

Göz yaşlarımı topluyorum birer birer.

Güvercin

Yoksa biriktiriyor musun onları?

Ağlayan Adam

Evet. Hepsi de taş görmüyor musun? Hem de değerli, parlak taşlar ... Görmek ister misin?

Güvercin

Evet, göster lütfen.

Ağlayan Adam

İşte, elime sığan bütün göz yaşlarım burada. Hangisini beğendin/

Güvercin

Hepsi de birbirinden güzel.

Ağlayan Adam

Bir tane ister misin? Alsana. Haydi seç birini. Bunları yapmak o kadar kolay ki.

(Güvercin Hüthüt'e dönerek)

Güvercin

Şu taşların güzelliğini gördün mü?

(Adam yavaş yavaş bir hayal gibi kaybolur)

Hüthüt

O adam kimdi biliyor musun?

Güvercin

Kim?

Hüthüt

O doğru sözlü, temiz özlü kişi, bilgidir. Elindeki taşlar bilginin taneleridir. Cehaletin zulmüyle taş kesilmiştir o adam. Kuşlar gelin o taşı eritelim, eriyip de düşen her damlayı bilgiye çevirelim.

Anlatıcı

Kuşlar bilginin suyuyla yıkandılar. Kuşlar bilginin aleviyle yandılar. Kuşlar bilginin ışığıyla uyandılar. Kuşlar bilginin sıfatlarıyla sıfatlandılar. Kuşlar sanki kuş olmaktan çıktılar. Günler geçti, aylar geçti, yıllar ne kadar değersiz. Kuşlar için zaman yoktu.

2. Anlatıcı

Kuşlar için zaman çoktu.

Anlatıcı

Kuru bir ottu yatakları, kimi kez bir taş, sivri bir kaya. Kuşlar için mekan yoktu.

2. Anlatıcı

Kuşlar için mekan çoktu.

Hüthüt

Dördüncü vadiye giriyoruz artık.

Anlatıcı

Hiçlik vadisi ...

2. Anlatıcı

Ne dava vardır burada, ne mana. Yedi deniz burada bir gölcük diye bilinir. Yedi cehennem burada bir kıvılcım kesilir. Bu vadide hiçliğe gidilir. Hiçliğe giden yolda, bir karıncaya bile, her solukta sebepsiz, illetsiz, yüz fil kuvveti verilir.

Hüthüt

Kuşlar, yoldaşlarım, bizler arzuyla, aşkla, bilgiyle sınıdık. Alemin bütün fillerinin gücüyle donandık. Durmak yakışmaz artık bize, durdun mu buz tutar, donar gidersin. Koştun mu ateş sarar her yanını, Simurg'un kapısına erersin.

Şahin

Haydi dostlar, yolumuz yoldur bizim.

Serçe

Kanatlarım ne kadar hafif, bulutların üstündeyim sanki.

Güvercin

Bir de uçmaya başlasan, nerelere çıkacaksın kimbilir?

(Elinde üstü kumla kaplı bir levha bulunan bir adam girer)

Balıkçıl

Sen de kimsin?

Astrolog

Ben astrologum.

Balıkçıl

Nesin ne?

Astrolog

Siz hiç böyle bir levha görmediniz mi? Bu levhanın üzeri kumla kaplı. Yıldızları, gezegenleri, burçları çizerim ben bu kumun üstüne, gökyüzünü, yeryüzünü. Hem doğumu çizerim, hem ölümü. Yıldızların sırrını bulurum bu levhanın üstünde, burçların müjdesini görürüm. Hesabımı yapıp da buldum mu sonucu, bir ucundan tuttuğum gibi levhanın, bütün kumları dökerim. Yaa ...

Balıkçıl

Ne yararını gördüm ki varlığımın.

Bir Kuş

Demek tüm söylediklerim, tüm düşündüklerim, tüm yaptıklarım bir hiç.

Şahin

Yaşadıklarımın hepsi bir hiç.

Güvercin

Yaşam bir hiç. Dünya bir hiç.

Hüthüt

İşte hiçlik vadisinin sonu. Dünyanın gerçeğini tanı. Yine de unutma: hiçliğin bile bir hikmeti vardır.

Anlatıcı

Hiçliğı tanı, hikmetini bil. Kendini tanı, hikmetini anla.

Hüthüt

Haydi artık! Durmak kadar büyük bir tehlike yok. Pusulamız beşinci vadiyi gösteriyor. Bu vadi ...

Anlatıcı

Birlik vadisi ...

(Kuşlar orada buldukları balmumundan yapılmış üç nesneyi görürler. Bu nesnelere bir ağaç, bir böcek ve bir adamdır)

Şahin

Bunlar da ne böyle?

Güvercin

Mumdan yapılmış bir ağaç, mumdan yapılmış bir böcek ve mumdan yapılmış bir adam.

Serçe

Ağaç, böcek ve adam, hepsi de mumdan yapılmış. İyi ama ne demek bu şimdi?

Bir Kuş

Ben de anlamadım.

Balıkçıl

Ben anladım galiba. Üçü de birbirinden farklı değil mi?

Serçe

Evet öyle.

(Balıkçıl nesnelere yoğurup tek bir top haline getirir)

Balıkçıl

Oysa hepsi tek bir şeyden ibaret. İşte bu mumun hikmeti. O kadar şekil, o kadar nesne, o kadar beden, hepsinin de özü bir. Sayı çok da olsa, az da olsa, hepsi aynı yerde birleşir.

Anlatıcı

Sayı çok da olsa, az da olsa, her şey bu yolda birleşir. Her sayı birin tekrarından ibaret. Her sayı bir kere daha bir demek. Sayı ne kadar çok olsa da, o bir vardır daima. Burada o bir görünür, burada görünen o bir, sayıda tekrarlanıp duran birdir, unutma.

Şahin

Ortada ne ağaç kaldı, ne böcek.

Hüthüt

Böcekte senin içinde, ağaç da,hepiniz birsiniz unutma. Her şey bir oldu mu ikilik kalmaz. Birliğin olduğu yerde ayrılma olmaz. Burada benlik de kalkar ortadan, senlik de.

Güvercin

Sanki kaybettim kendimi. Yok oldum, gittim.

Serçe

Bunları ben mi işittim? Bu yolu ben mi gittim?

Hüthüt

İşte altıncı vadinin eşiğindeyiz. Bir adım sonra içindeyiz.

Anlatıcı

Hayret vadisi ...

2. Anlatıcı

Burada, işin gücün dert, işi gücün hasret. Burada duyguların hakimidir hayret. Ne gecen geceye benzer, ne gündüzün gündüze. Fani misin, baki mi, yoksa ikisi de var mı sende? Ya biri ikisi de değilsin dese? Ne kafırsın, ne mümin, peki nesin sen öyleyse? Ortada mısın, kenarda mı? Gizli misin açık mı? Zeki misin kaçık mı? Kimse anlayamaz, kimse, senin içini göremedikçe.

Balıkçıl

A, şu gelene bakın.

Güvercin

Evet tanıdım. Uyku tozunu içen köle bu.

Köle

Hiçbir şey eskisi gibi değil, hiçbir şey. O bir prenses miydi söyleyin, yoksa değil miydi? Onu gördüm ben hem de görmedin. Ona hem dokundum, hem de dokunmadım. Bu alemde her şey, hem açık, hem de gizli, kapalı. Bu alemde her şey, ama her şey şaşırtıcı.

Balıkçıl

Bazen hem gün olur hem de gece. Bazen ne gündür, ne de gece.

Şahin

Kimi gün kıştır, kimi gün yaz. Kimi gün hem kıştır, hem de yaz.

Hüthüt

Hayret vadisine giren kaybolur. Soluduğu hava, üstünde yürüdüğü toprak, yere düşen yaprak, burada her şey kaybolur. İşiten kulak duymaz olur, gören göz görmez olur, konuşan dudak suskun olur. Burada her şey yok olur.

(Uzun bir sessizlik olur. Kuşlar etraflarında olan biten hiçbir şeyin farkında değilmiş gibidirler)

Hüthüt

Sıra son adıma geldi artık. Çok azımız ulaştı bu son vadiye, yazık.

Anlatıcı

Yokoluş vadisi!

Hüthüt

Her canlı doğar, bakımla beslenir, özenle büyür. Sonra ecel gelir hepsini siler, süpürür. Bir toz tanesinden başka bir şey kalmaz geriye. Bütün tozlar savrulur öteye, beriye. O kerte, hiç bilmediğin binlerce sırta erersin. O kerte, alemin bütün sırlarını önüne serersin.

Serçe

Ölüm mü?

Şahin

Ölümün kıyasına mı geldik yani?

Güvercin

Belki de yaşamın kıyısına geldik kim bilir?

Hüthüt

Kendinize hakim olun kuşlar. Bakın, izleyin, anlayın.

(Gölge oyunu başlar)

Anlatıcı

Bir gece pervaneler daracık bir yere toplanıp, bir ışık aramaya başladılar. İçlerinden bir uçup gitti, uzakta bir köşkün içinde yanan nur gibi bir mum buldu. Hemen döndü geriye, gördüğü mumu anlatmaya koyuldu. Topluluğun yücresi, pervanelerin ulusu, bu küçüğü kınadı. Dedi ki: “haberi bile yok bunun mumdan, ne mana çıkar anlattığından?”

2. Anlatıcı

Derken bir başka pervane muma doğru uçtu, yaklaştı iyice yanına. Mumun ateşi değdi tül gibi kanatlarına. Döndüğünde geri kanatları yanık, dedi ki “işte kanatlarım mumun ateşine tanık”. Ulu pervane durdu ve dedi: “bu kanatlarındaki yanık, o mumun izi bile değil”.

Anlatıcı

Üçüncü bir pervane uçtu mumun yanına, hayran kaldı mumun şavkına. Pervane mumun alevine doğru düşünmeden atıldı. Alevle bir oldu, kıpkızıl kesildi, yandı yakıldı. Pervanelerin ulusu dedi ki: “İşte gerçekten işe girişen odur. Başka türlü mumdan nasıl haberin olur? Belki de mumu yalnızca o anlıyordur.”

Şahin

Bunca yol, bunca macera, sonu ölümmüş meğer.

Serçe

Artık geri de dönemeyiz, nasılsa öleceğiz dönersek eğer.

Güvercin

Yedi vadiyi de aştık, Simurg’u görelim artık.

Hüthüt

Hiçbir şeyi aşmadık biz, hiçbir yolu geçmedik. O vadiler hayaldir, yolculuk bir masaldır. Hep olduğumuz yerde kaldık bunca zamandır.

(Kuşlar umutlarını yitirmiş bir vaziyette kalakalırlar)

6. Simurg

Anlatıcı

Kimi denizlerde boğuldu, kimi çöllerde kavruldu, kimi rüzgarlarda savruldu. Kimilerini aslanlar parçaladı, kimilerini insanlar yakaladı. Kimi acayip işlere daldı, kimi yarı yolda kalakaldı. Bazısı seyre daldı, bazısı güzele kapıldı, bazısı kafileden atıldı. Yola çıktıklarında yüz binlerce kuş vardı. Sonunda içlerinden sadece otuzu oraya vardı. Gönülleri arık, canları ezik, bedenleri yorgun, kolları kırık. Hasta, perişan, güçsüz. OTUZ KUŞ.

2. Anlatıcı

OTUZ KUŞ

(Kahya girer)

Kahya

Siz de nereden çıktınız kuşlar?

Hüthüt

Uzun bir yoldan geldik biz.

Kahya

Neden geldiniz peki?

Serçe

Simurg'u görmek için.

Kahya

Simurg'u görmek mi? A, bitmiş tükenmiş çaresizler, a başı dönmüş sersemeler. Soluğunuz bile kalmamış sizin. Haydi dönün geriye.

Serçe

Geri dönmek mi? İmkansız.

Balıkçıl

Onca acılar çektik, onca çilelere katlandık. Padişaha haber ver, o geri çevirmez bizi.

Kahya

Bir avuç yoksuldan başka nesiniz siz? Padişah sizi ne yapsın?

Şahin

Dönersek dayanamayız o yola, ölür gideriz.

Kahya

Siz ister olun ister olmayın, ebedi padişah zaten odur. Geri dönün!

Güvercin

Geri çevirme bizi.

Bir Kuş

Haydi, aç şu kapıyı.

Karga

Bırak da görelim onu.

Hüthüt

Kavuşalım o yüce padişaha.

Kahya

Gidin dedim size

(Kahya kapının ardında kaybolur)

Anlatıcı

O anda kuşlar yılgınlığa düştüler. Hepsi birden Hüthüt'ün başına üşüştüler. Bu mu olacaktı bu çılgın yolculuğun sonu. Hüthüt'ün başı dik, Hüthüt onurlu, Hüthüt derinden gelen bir ezgi gibi söyledi ...

Hüthüt

Bu ulu kapının önüne vardık ya, korkmayın artık. Biz, biz değiliz şimdi. Biz Simurg'un görünmez ışığıyla nurlandık. Biz Simurg'un bilinmez sevgisiyle arlandık. Ölsem bile gam yemem, benim yerim burasıdır artık.

(Sessizlik)

Kahya

Demek hala buradasınız?

Hüthüt

Biz hep buradaydık. Hep burada kalacağız.

Kahya

Pekala! Gelin o zaman! Sizi Simurg'a götüreceğim.

Anlatıcı

Ulu kapı önlerinde açıldı. Kat kat perdeler aralandı. Tarifsiz bir güneş doğdu, ışığını üstlerine saldı. O ışıkla hepsinin yüzü parladı, teni parladı, canı parladı. Yüzlerinde kirin, lekenin izi bile kalmadı.

2. Anlatıcı

O ışığın yansımasıyla Simurg'un yüzünü gördüler.

3. Anlatıcı

Yüzünü gördüler.

Anlatıcı

Gördüler

2. Anlatıcı

Gördüler ki, Simurg'un yüzü kendi yüzleri. Gördüler ki, Simurg aslında kendileri.

3. Anlatıcı

Gördüler ki, Simurg o otuz kuştan ibaret.

Anlatıcı

Bir kendilerine baktılar.

2. Anlatıcı

Bir de Simurg'a

3. Anlatıcı

Gördüler ki, hepsi eksiksiz fazlasız, hepsi yalansız dolansız, hepsi birden Simurg'dur.

Anlatıcı

Dilsiz dudaksız bir ses duyuldu güneşin içinden, derken.

2. Anlatıcı

Güneşe benzeyen bu makam bir aynadır. Kim gelir bakarsa orada kendini görür, kendini bulur. Otuz kuş olarak geldiniz buraya, otuz suret yansıdı o halde aynaya. Kırk olsaydı kırk, elli olsaydı elli ... Milyon da olsa bu aynanın göstereceği belli ...

3. Anlatıcı

Aynaya bak. Kendini gör!

Anlatıcı

O anda kuşlar Simurg'un içinde kayboldu. Gölge güneşin içinde yok oldu.

2. Anlatıcı

Güneşe bak! Kaybol!

3. Anlatıcı

Kendine bak! Kendini gör!

Anlatıcı

Söz burada kısaldı. Söz burada kayboldu. Söz burada yok oldu.

2. Anlatıcı

Kahya da kalmadı. Kuşlar da kalmadı. Kalmadı, yok oldu.

3. Anlatıcı

Yol bile kalmadı. Yol bile bitti.

Anlatıcı

Gerçek bitti. Masal bitti. Oyun bitti.

Üçü Birden

Bitti!